

INATSISARTUNI

Partii Inuit
Randi Broberg

UPA 2014/160-1
21.5.2014

PILLUGU: Nunatsinni inuusuttut inuiaqatigiinni kiffartuusseqataanissaat anguniarlugu minnerunngitsumillu suliffissaaleqisut nunaqarfinni illoqarfinnilu kiffartuusseqataanermi periarfissaqartinneqarnissaat nunattalu iluani kiffartuusseqataanikkut suleqataanissaat anguniarlugu kommuunit peqataatillugit periarfissanik qulaajaanissamik misissuisoqarnissaanik oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq)

Partii Inuit siunnersuummut paasinninnerput malillugu siunnersuutikkut anguniarneqarpoq, inuusuttortatta suliffissaaleqisullu inuiaqatigiinnut kiffartuussisinnaanerisa, nunap immikkoortuini ingerlatseqatigiiffiit (kommunet) peqatigalugit qulaajaanikkut aqutissiuunneqarnissaa.

Naalackersuisut akissuteqaamminni erseqqissarpaat;

- suliffissaqartitsiniarnermi periusissaq ilusilersorneqaleruttortoq,
- Piareersarfiit aqutigalugit inuusuttunut sammisumik ukiuni 2014'nimiit 2017'imut suliniutit annertusarneqarnissaat siunniussaasoq,
- ilaqtariit nukissaalatsisut immikkut isiginiarnerigut, ilaqtariit nukissaalatsisut inuusuttortaat ikorfartorniarneqartut – siunissami imminnut napatinnissaat siunertaralugu,
- ilinniartitaanermut atasumik ilitsersuineq suli inerisarlugi annertusarneqartoq eqqaasitsissutigineqarluni,
- naatsumik oqaatigalugu, Naalackersuisut akissuteqaataanni paasinarpoq, apeqquummi uani ullumikkut unammilligassat eqqumaffigineqartut, suliniutillu naapertuuttut aallartinneqareersut,
- taamalu Inatsisartut upernaq 2015 katersuunnissaannut atasumik nalunaarusiortoqassamaartoq, tassanilu ullumikkumut suliniutaareersut, aammalu suliniutit nutaat nalilersorneqassamaartut.

Siunnersuut pillugu, Partii Inuit makkuninnga erseqqissaassuteqalaassaagut;

INATSISARTUNI

- 1) suliffissaaleqinermut atasumik apeqqut qitiusoq qaqissallugu pingaarutilik tassaavoq:
“Soornguna suliffissaaleqineq atuuttoq?”

Partii Inuit paasinnittaaseq pigisarput tassaavoq, inuiaqatigiinnik sukaterinerput tunngaviulluinnartumik peqqutaataasoq.

Silaaruttuusilluta tikisitanik pinngitsuuisinnaanngitsutut isumaqarnitta kinguneraa, suliffissaaleqinermik eqqorneqartut tassaammata inuit maani nunaqavissut.

Illuatungaani tikisitat isiginnaarpagut ulapputtut. Tassani Inatsisartut Naalakkersuisullu aqqutigalugit suliffeqarfeqarnerup sukatigaanerata oqariartuutaa erseqqippoq, ima nipeqarmat:

“Tikisitaq illit ilinniarsimannikkaluaruilluunniit qanorsuaq suliffissaqarputit, illilli inuk naatsersuutigissanngilat atorfissaqartinneqarnissat.”

- 2) Inuiaqatigiinnut kiffartuussineq siunnersuutikkut qaqinneqartoq, qanoq takorloorneqarnersoq takujuminaatsipparput.

Partii Inuit siunnersuummik paasinninnerput naapertorlugu, ataavartumik, ilinniarsiusumik, suliffissaaleqisumut isumalimmik ingerlaqqiffiusumillu aaqqiissuteqarnissaq pisariaqavipppoq.

Utaqqiisaasumik imal. immikkut ittumik aaqqiissuteqartoqarniarpat, Partii Inuit ilaliisinnaanngilagut. Ataavartumik uagutsinnullu inunntut isumalimmik aaqqiisoqarnissaa pingaartikkatsigu.

- 3) Partii Inuit soqutiginerungarparput, siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu aamma, aaqqiissutissarsiortoqarnissaa. Tassani ataatsimut isiginnittumik nalilersuinissaq qitiutillutigu makku nutaamik sukaterivigineqartariaqarput;

- suliffeqarfeqarnerup (arbejdsmarked) sukatigaanera uagutsinnik suliffissaaleqisitsisup nutaamik aaqqiissuussiviginissaa,
- suliariumannittussarsiuussisarnerup sukatigaanera uagutsinnik suliffissaaleqisitsisup nutaamik aaqqiissuussiviginissaa,
- avataanit suliartortut killilersimaarnissaannik sukaterinerup uagutsinnik suliffissaaleqisitsisup nutaamik aaqqiissuussiviginissaa,
- tikisitat atorunnaarnissaat siunertaralugu qanoq sukaterisariaqarpugut qanorlu pilersaarusiortariaqarpugut?

INATSISARTUNI

- pisuussutit uumaatsut uumassusillillu uagutsinnut iluaqutaanerpaamik qanoq atorsinnaaneri erseqqissartariaqarpoq,
- suliffeqarfinnik imal. pigisanik nalilinnik uagut piginnittunngoriartornissarput pillugu, qanoq aaqqissuussisoqartariaqarpa?
- imminut pilersornerput qanoq annertusassavarput?. Tassa ilinniartitaanikkut qallikkullu pisariaqartitagut eqqarsaatigalugit,
- aatsitassarsiorneq tunngaviusumik qanoq ineriartortittariaqarparput?
- ilinniartitaanikkut sukaterinerput uagutsinnik suliffissaaleqisitsisup nutaamik aaqqissuussiviginissaa.

2010'mi kisitsisit naapertorlugit, pisortanit ikiorsiissutit suliffeerukkallarnermilu ikiorsiissutaasimasut naleqarput 161 mio. kr.'nik. Taamanilu suliffissaaleqisut agguaqatigiisillugu amerlassuseqarlutik 2.056'nik.

Oqarutta suliffissaaleqisut ullumikkut 4.200'juusut, taamalu pisortanit ikiorsiissutit suliffeerukkallarnermilu ikiorsiissutit agguaqatigiisillugit inummut ataatsimut ukiumut 80.000 kr.'nik naleqartut. Taava ukioq manna pisortanut ikiorsiissutinut suliffeerukkallarnermullu aningaasartuutit ukiumut annertussuseqassapput 336 mio. kr.'nirik.

Naatsumik oqaatigalugu suliffissaaleqinermut atasumik pisortat aningaasartuutigisartagaat, suliffissaaleqisup suliffissaalequiarnissaannik aqqtissiuipput. Peqqutigerpiarlugu ikiorseeriaaseq taama ittoq, annertuumik napaarliinnalersitsisarmat.

Partii Inuit naliliinerput malillugu, pisortanit ikiorseeriaaseq ukiorpassuannngortuni periuserisimasarput atorsinnaangitsoq nassuerutigisariaqalerparput – aningaasallu atorneqartartut nutaarluinnarmik periuseqarluni atorneqalertariaqarlutik.

Tassani qulaani nalilersuivigisassatut imal. iliuseqarfissatut taakkartukkagut innersuussutigalugit.

Partii Inuit taama oqaaseqarluta periarfissanik qulaajaanissamik misissuisoqarnissaanik siunnersuut innersuussutigissavarput, ataatsimiititamut susassaqtumut ingerlatinneqassasoq ataatsimiisitaliarlu isumaliutissiissasoq, pingaartumik ataavarnerusumik aaqqiisuteqarnissaq eqqarsaatigalugu.